Quickscan flora en fauna

Bestemmingsplan "Evenementen; Evenementen-terrein-1”

Gemeente Son en Breugel

croonenburo5

Quickscan flora en fauna

Bestemmingsplan "Evenementen; Evenemententerrein-1"

Gemeente Son en Breugel

Colofon

Datum:
3 februari 2015

Projectgegevens:
Projectnummer: 0253173

Auteur(s):
L.C. Smitskamp

Omschrijving	Team	Projectleider	Vrijgave
Quickscan flora en fauna in het kader van het bestemmingsplan 'Evenementen; Evenemententer-rein-1'	LS, SS	AD	

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Aanleiding 1
1.2 Doel 2
1.3 Leeswijzer 2

2 Natuurwetgeving en -beleid 3
2.1 Algemeen 3
2.2 Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden 3
2.3 Flora- en faunawet 3

3 Projectbeschrijving 5
3.1 Afbakening 5
3.2 Beschrijving van de evenementen 5

4 Methode 7
4.1 Bureaustudie 7
4.2 Terreinbezoek 8

5 Onderzoeksresultaten 9
5.1 Resultaten bureaustudie 9
5.1.1 Ligging NNN en beschermde gebieden 9
5.1.2 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet 10
5.2 Resultaten verkennend terreinbezoek 12

6 Toetsing aan de natuurwetgeving 15
6.1 Toetsing effect op beschermde gebieden 15
6.1.1 Natuurnetwerk Nederland 15
6.1.2 Natuurbeschermingswet 1998 15
6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet 15
6.2.1 Broedvogels 16
6.2.2 Zoogdieren 18

7 Conclusies en aanbevelingen 19
7.1 Conclusies 19
7.1.1 Beschermde natuurgebieden 19
7.1.2 Beschermde soorten 19
7.2 Aanbeveling broedvogels 19
7.3 Aanbeveling vleermuizen 20

8 Bronnen 21
8.1 Boeken en rapporten 21

Bijlagen:
Bijlage 1: Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswet 1998
Bijlage 2: Flora- en faunawet

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De onderhavige quickscan flora en fauna is opgesteld in het kader van het bestemmingsplan ‘Evenementen; Evenemententerrein-1’ dat is opgesteld om een juridisch-planologisch kader te bieden voor het houden van evenementen in het centrum van Son.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale begrenzing van het onderzoeksgebied weergegeven.

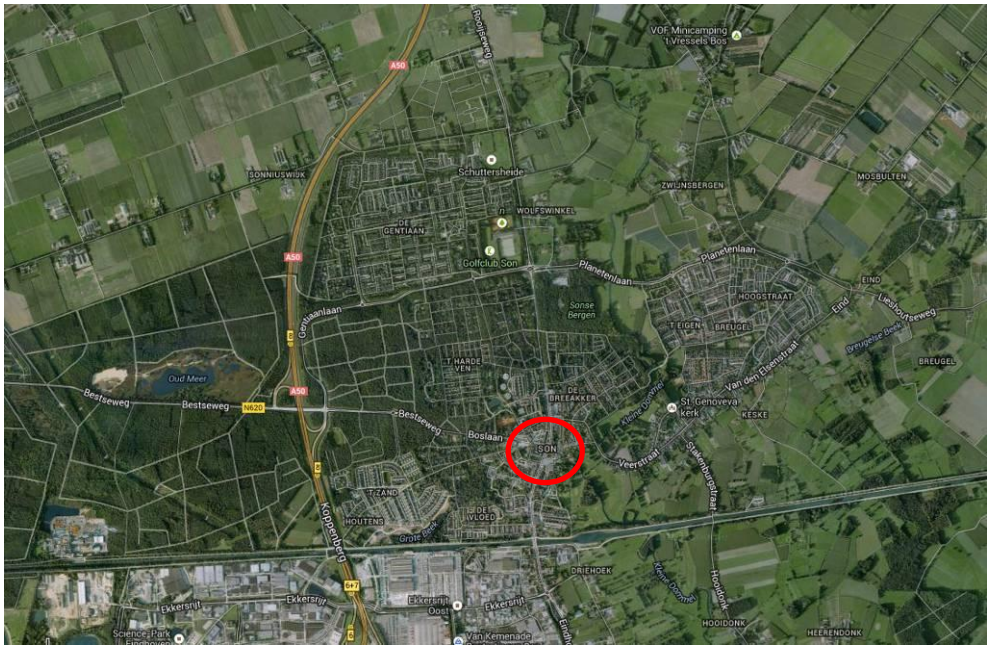

Afbeelding 1.1. Globale afbakening onderzoekgebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Son en Breugel. Bron: google.maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt het wettelijk kader beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het Natuurnetwerk Nederland. In hoofdstuk drie zijn de evenementen in de gemeente Son en Breugel besproken die plaatsvinden binnen het evenemententerrein-1. In hoofdstuk vier wordt de gehanteerde methode gepresenteerd en in hoofdstuk vijf de resultaten. In hoofdstuk zes vindt de toetsing aan het NNN en de Flora en faunawet plaats. De conclusies die volgen uit deze quickscan staan beschreven in hoofdstuk zeven.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden

In 2014 is het rijk overgestapt van de naamgeving Ecologische Hoofdstructuur naar Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de wet blijft de oude naamgeving nog gehandhaafd. Het NNN is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst.

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het ‘Nee, tenzij’-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurnetwerk Nederland en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 2.

3 Projectbeschrijving

3.1 Afbakening

Voorliggende toets heeft betrekking op evenementen binnen het evenemententerrein-1; Raadhuisplein/Kerkplein, incl. aanloopstraten, te Son. Omdat de evenementen niet ten koste mogen gaan van de bestaande kwaliteiten, waaronder natuurlijke waarden en kenmerken van het gebied waarbinnen het terrein ligt (gemeente Son en Breugel), zijn de evenementen die worden mogelijk worden gemaakt afgewogen tegen de natuurwaarden en beschermde gebieden in de directe omgeving.

In afbeelding 3.1 is de ligging van het evenemententerrein-1 weergegeven (gestreept gedeelte). Het betreft een terrein in het centrumgebied van Son.

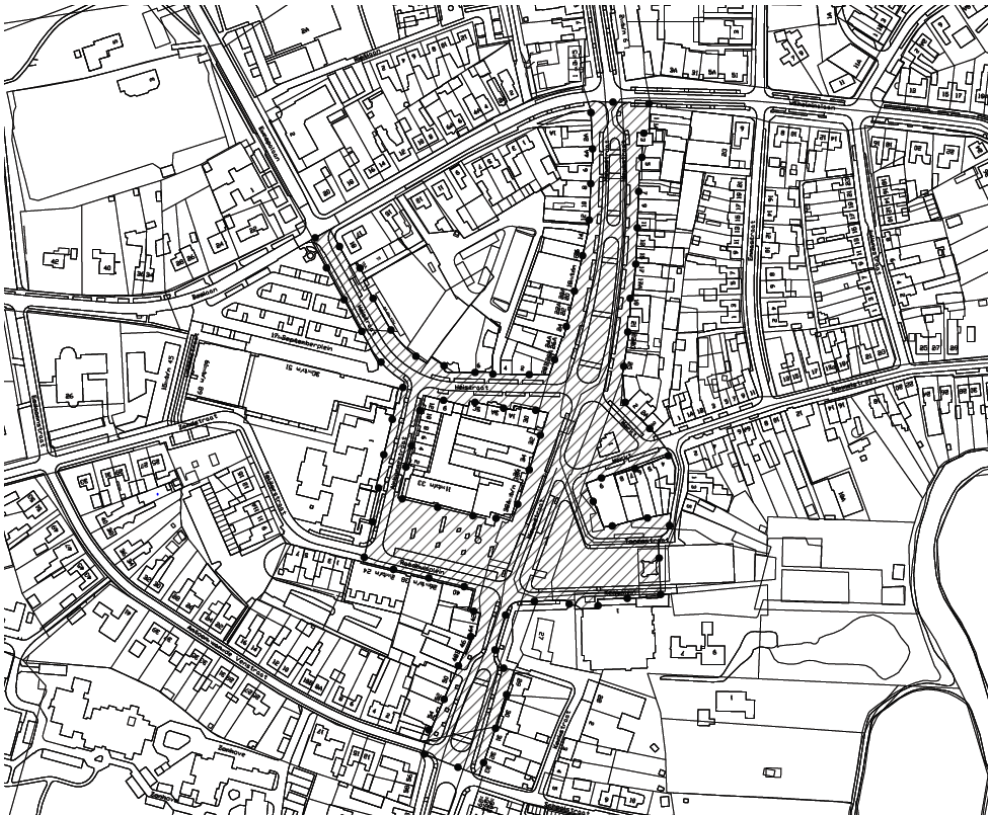

Afbeelding 3.1. Begrenzing evenemententerrein-1 (gestreept).

3.2 Beschrijving van de evenementen

De evenementen die in het bestemmingsplan zijn geregeld voor terrein 1 en waarop de onderhavige quickscan is gebaseerd zijn in de navolgende tabel (Tabel 3.1) weergegeven.

Achter ieder evenement is aangegeven hoeveel dagen de evenementen mogen duren, hoeveel er maximaal per jaar mogen plaatsvinden volgens het bestemmingsplan en met welke duur per evenement.

Tabel 3.1. Overzicht evenementen binnen evenemententerrein-1.

Evenement	Totaal aantal evenementendagen	Aantal dagen		Eindtijd
		50 dB(A)	70 dB(A)	
jaarmarkt	1	-	1	23:00 uur
ijsfeest	24	20	4	23:00 uur
carnaval en zittings-avonden	8	-	8	carnaval za/zo/ma: 01:30 uur carnavalsdinsdag: 24:00 uur zittingsavonden: 24:00 uur
kermis	5	-	5	23:00 uur
A-evenementen overig	8 (4 x 2 dagen)	-	8	vr/za/voor feest-dag: 01:00 uur overige dagen: 23:00 uur
B-evenementen ove-rig	25	15	10	23:00 uur
Totaal	71	35	36	

Activiteiten in het kader van het ijsfeest, carnaval en kermis vallen onder de categorie 'A-evenementen'. Een evenement van categorie A betreft een lokaal evenement met maximaal 5.000 bezoekers per dag. De jaarmarkt is gedefinieerd als een toeristisch-recreatief evenement al dan niet in combinatie met de verkoop van goe-deren/producten met maximaal 10.000 bezoekers per dag, dat eens per jaar plaats-vindt. Tot slot worden er evenementen in categorie B geregeld, dit betreffen lokale evenement met maximaal 500 bezoekers per dag.

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn, Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het evenemententerrein. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten binnen het evenemententerrein voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.telmee.nl;
- Landelijke verspreidingsatlassen;
- Regionale verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het evenemententerrein en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstelllingen kan het effect worden ingeschat. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Noord-Brabant (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het evenemententerrein overlapt of grenst aan de NNN. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het evenemententerrein. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het evenemententerrein. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 16 juli 2013 is een verkennend terreinbezoek aan het terrein afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen.

Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Aan de hand van de resultaten van de verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een nader onderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Resultaten bureaustudie

De resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek worden besproken in dit hoofdstuk. In hoofdstuk 6 worden de effecten van de voorgenomen evenementen op de aanwezige beschermde gebieden en de te verwachte soorten beschreven.

5.1.1 Ligging NNN en beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Het terrein ligt in de buurt van het Natuurnetwerk Nederland (zie Afbeelding 5.1 en 5.2). Het NNN ligt op 50 meter afstand is een EHS-gebied aanwezig met het beheertype 'Rivier- en beekbegeleidend bos'.

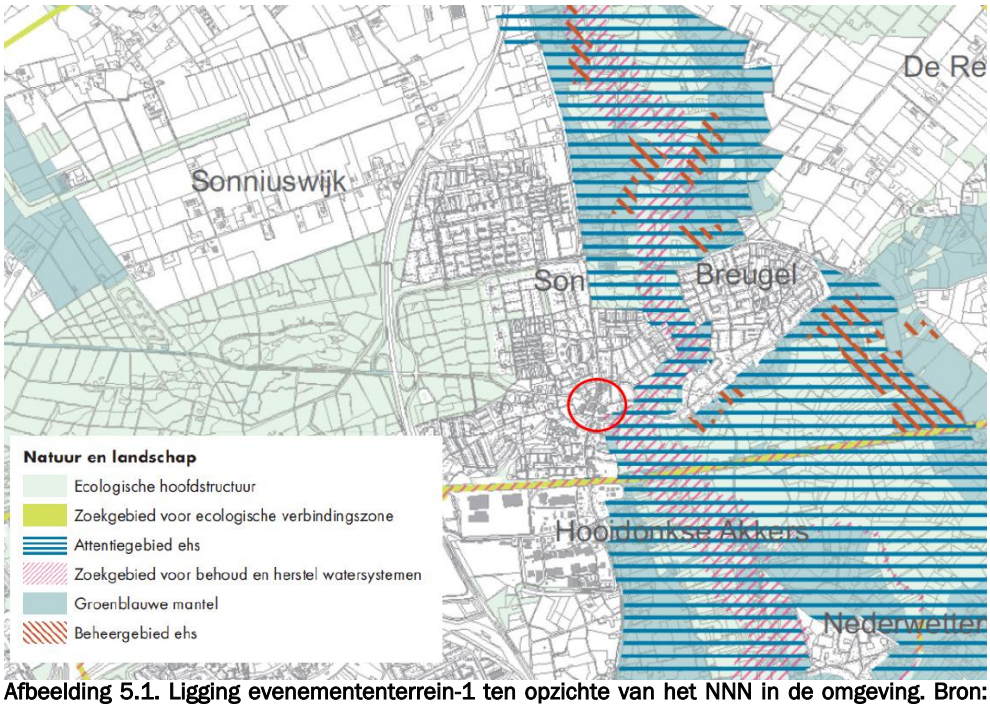

Afbeelding 5.1. Ligging evenemententerrein-1 ten opzichte van het NNN in de omgeving. Bron: Provincie Noord-Brabant.

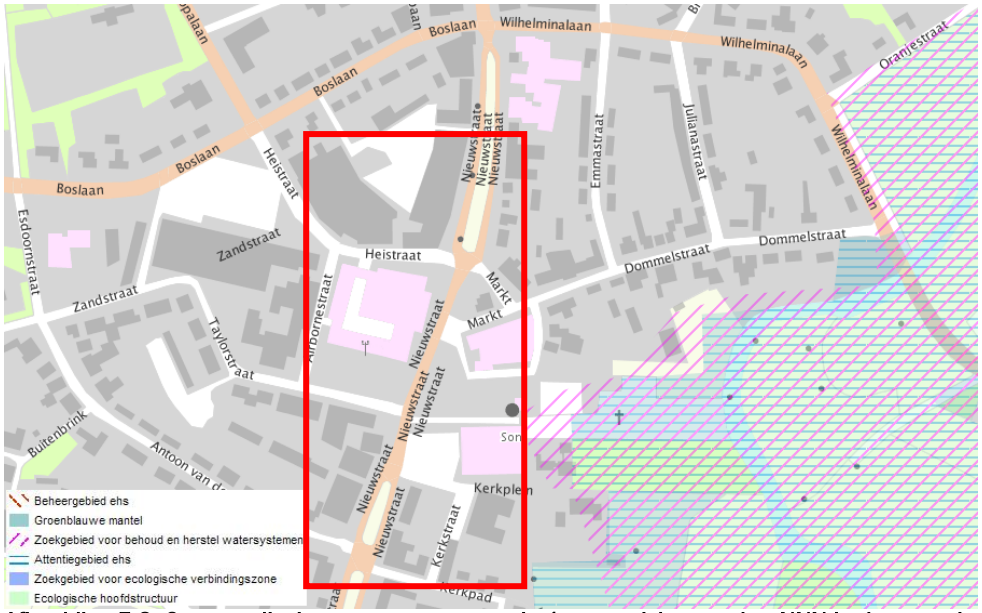

Afbeelding 5.2. Concrete ligging evenemententerrein-1 ten opzichte van het NNN in de omgeving (groen). Bron: Provincie Noord-Brabant.

Natura 2000-gebieden.

Het evenemententerrein-1 is niet in Natura 2000-gebieden gelegen; op circa 12 kilometer afstand ligt het Natura 2000-gebied 'Strabrechtse Heide & Beuven'.

5.1.2 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het evenemententerrein voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl komen binnen het evenemententerrein en omgeving soorten voor van diverse soortgroepen. Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Limpens *et al*., 2010), reptielen en amfibieën (www.ravon.nl) en insecten (www.Naturalis.nl).

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het evenemententerrein in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet)soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het evenemententerrein.

Op de site telmee.nl (2008-2013) en in overige bronnen worden de volgende waarnemingen vermeld voor de directe omgeving van het evenemententerrein (Flora- en faunawetsoorten Tabel 2, 3 of soorten met jaarrond beschermde nesten):

- Vogels
  Categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd): boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, roek, sperwer, steenuil en wespendief.
  Categorie 5: geen soorten die in de omgeving zeldzaam zijn.

- Zoogdieren
  Zwaarder beschermd: eekhoorn, das, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis.

- Reptielen/amfibieën
  Zwaarder beschermd: alpenwatersalamader, kamsalamander, rugstreeppad, heikikker, poelkikker en levenbarende hagedis.

- Vlinders
  Zwaarder beschermd: geen.

- Libellen
  Zwaarder beschermd: geen.

- Vissen
  Zwaarder beschermd: bermpje en kleine modderkruiper.

- Flora
  Zwaarder beschermd: brede orchis, gevlekte orchis, grote keverorchis, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan, lange ereprijs, maretak, rapunzelklokje, rietorchis, ronde zonnedauw, ruig klokje, Spaanse ruiter, vleeskleurige orchis, waterdrieblad en wilde marjolein.

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het evenemententerrein of de omgeving kunnen voorkomen.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het evenemententerrein bevinden. Het evenemententerrein (evenemententerrein-1) omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats.

Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten binnen het evenemententerrein.

5.2 Resultaten verkennend terreinbezoek

Op 16 juli 2013 bij 23°C is een terreinbezoek aan het evenemententerrein-1 afgelegd door een ecoloog van CroonenBuro5. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten binnen het evenemententerrein.

Het evenemententerrein bestaat grotendeels uit verhard gebied (bestrating en dergelijke). Binnen het verharde gebied zijn weinig natuurwaarden aanwezig. Naast verharding komt gemeentelijk groen voor met bomen. Rondom het terrein komen gebouwen voor (winkelpanden, woningen en dergelijke). Zie afbeelding 5.3.

Afbeelding 5.3. Impressie van het evenemententerrein en de omgeving.

Gemeentelijk groen met bomen

De bomen binnen het evenemententerrein zijn van verschillende omvang en diameter. Sommige van deze bomen bieden door de geringe (kroon)omvang een beperkt geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende vogels zoals de merel, groenling, kool - en pimpelmees. Enkel de wat omvangrijke bomen (zoals op de pleinen) zijn van een dermate omvang dat deze een geschikt broedbiotoop bieden voor algemeen voorkomende vogels zoals kleine zangvogels, duiven en eksters.

In de bomen binnen het evenemententerrein zijn geen gaten of holen aangetroffen die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor vleermuizen en/of vogels. In de bomen zijn tevens geen (oude, in aanbouw zijnde of nieuwe) nesten aangetroffen van algemeen voorkomende vogelsoorten of van soorten die een vermelding kennen op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (zoals van de uit de bureaustudie verwachte boombroedende soorten).

Het overige groen binnen het evenemententerrein biedt, gezien de intensief onderhouden staat, continue verstoring (zowel geluid, optisch als door verlichting) ten midden van het centrum, een beperkt geschikt biotoop voor grondgebonden zoogdieren en/of amfibieën en reptielen. Zwaar beschermde soorten zijn hier uitgesloten.

Gebouwen in de omgeving

Uit de bureaustudie is gebleken dat de in het stedelijk gebied broedende soorten huismus en gierzwaluw in de omgeving van het evenemententerrein zijn aangetroffen (Telmee.nl). De huismus en gierzwaluw broeden in stedelijk gebied voornamelijk in gebouwen. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder dakpannen. De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (RVO, 2014). De soorten kennen een vermelding op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" 2009 (categorie 1 t/m 4).

Gezien de aanwezige gebouwen en de mogelijkheden voor de soorten hierbinnen, worden de huismus en gierzwaluw (nesten jaarrond beschermd) verwacht in de aanwezige bebouwing. Zo is op de Boslaan, net buiten het evenemententerrein, de huismus aangetroffen op een dak.

Gebouwen vormen in potentie ook geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen (zoals bijvoorbeeld de in dorpen en steden veel voorkomende gewone dwergvleermuis en laatvlieger) verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met constante klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen richels, betimmeringen, kieren, gaten en spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter boeiborden worden vaak gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen.

Binnen het evenemententerrein zijn dergelijke geschikte ruimtes aanwezig waarachter vleermuizen kunnen verblijven of waardoor ze toegang hebben tot de aanwezige spouwmuren.

Overige soorten

Overige soorten die naar voren zijn gekomen uit de bureaustudie zijn niet aangetroffen binnen het evenemententerrein en worden gezien het biotoop hier ook niet verwacht.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.1.1 Natuurnetwerk Nederland

Voor wat betreft het NNN (voorheen ecologische hoofdstructuur) is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Daarnaast staat in de Verordening Ruimte Noord-Brabant (2014) het volgende vermeld: *Een bestemmingsplan dat is gelegen buiten de ecologische hoofdstructuur [NNN] en dat leidt tot en aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van de ecologische hoofdstructuur, strekt ertoe dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd overeenkomstig artikel 5.6 [van de Verordening Ruimte Provincie Noord-Brabant, 2014] (compensatieregels).*

Er bevindt zich geen NNN binnen het evenemententerrein. Er is van directe aantasting van het NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het evenemententerrein liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling binnen het evenemententerrein heeft een beperkt effect op de directe omgeving van het evenemententerrein. De omliggende gebouwen hebben een bufferende werking voor het optreden van geluid en licht. Daarnaast betreffen het tijdelijke activiteiten gezien het jaar (enkele dagen/jaar) en gezien de duur van het evenement op een dag (aantal uren/dag). Hierdoor is er geen sprake van een continue verstoring waardoor permanente effecten op het NNN uitgesloten zijn. Vanuit dit oogpunt zijn er voor het NNN geen belemmeringen.

6.1.2 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat er binnen drie kilometer afstand van het evenemententerrein geen Natura 2000-gebied ligt. Vanwege de aard en de ligging van de activiteiten ingesloten tussen stedelijke gebied worden geen effecten op het Natura 2000-gebied verwacht. Zoals aangegeven hierboven, heeft de ruimtelijke ontwikkeling beperkte invloed, eventueel op de directe omgeving van het evenemententerrein. Op basis van de afstand zijn er geen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied. Een nader onderzoek (Voortoets) vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 is niet aan de orde.

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

Aangezien enkel vogels en mogelijk vleermuizen in (de omgeving van) het evenemententerrein 1 voorkomen (beide zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet), worden enkel deze soortgroepen hieronder besproken. Er zijn geen effecten te verwachten op overige soorten die beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet aangezien deze niet aanwezig zijn en/of niet verwacht worden.

6.2.1 Broedvogels

Algemene broedvogels en jaarrond beschermde nesten
Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet (circa maart tot en met juli). Daarnaast is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond zijn beschermd.

De bomen (met name de relatief oudere bomen met dicht bebladerde boomkronen) in het evenemententerrein-1 bieden voor (algemene) broedvogels een geschikt broedbiotoop. Daarnaast wordt verwacht dat de huismus en gierzwaluw (beide zijn soorten met een jaarrond beschermd nest) mogelijk gebruik maken van de gebouwen binnen het evenemententerrein.

Gesteld kan worden dat eventuele effecten van de evenementen op de *gunstige staat van instandhouding* niet aan de orde zijn voor de verwachte stadvogels soorten. De huismus en gierzwaluw zijn stadvogels en zijn reeds gewend aan menselijke activiteiten. Dit geldt ook voor overige algemene stadvogels als ekster en merel. Daarnaast is in de directe omgeving een huismus aangetroffen die ondanks de aanwezigheid van afgelopen jaren met evenementen, nog steeds aanwezig is in het gebied. Dit zelfde zal gelden voor de soorten aanwezig in het evenemententerrein. Bovendien zijn de effecten slechts tijdelijk en is er in de omgeving voldoende alternatief aanwezig waar de soorten (al dan niet tijdelijk) naar uit kunnen wijken. Effecten op de gunstige staat van instandhouding zijn niet van toepassing.

In het geval van concrete broedgevallen mag er in het kader van de Flora- en faunawet in geen geval verstoring op treden. Aangezien het hier typische stadvogels betreft, zijn deze soorten naar verwachting minder gevoelig dan vogels die voorkomen in minder stedelijke gebieden met weinig menselijke activiteiten.
De effecten van verstoring hangen af van de mate van gevorderdheid van het legsel/nestbouw binnen het broedseizoen. In zijn algemeenheid kunnen de meeste effecten worden verwacht tijdens de meest kwetsbare periode; de vestigingsperiode.

Vestigingsperiode
De evenementen zorgen voor een kort durende verstoring in en direct rondom het terrein. De evenementen vinden plaats op verschillende momenten per jaar. Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om op het terrein meerdere evenementen mogelijk te maken. Sommige evenementen worden op deze manier, zonder enige tijdsbeperking, mogelijk gemaakt in een periode van het jaar dat vogels net zijn begonnen aan het broedseizoen. Het begin van het broedseizoen is niet voor alle vogelsoorten gelijk, en is daarnaast afhankelijk van de weersomstandigheden in de periode van begin maart tot in mei. In deze periode is een aantal soorten begonnen met de bouw van nesten en het leggen en bebroeden van eieren. Gedurende deze periode kan gesteld worden dat vogels extra gevoelig zijn voor verstoring, aangezien ze nog niet gebonden zijn aan een nest (met jongen).

Verstoring van nesten in aanbouw of van eerste broedsels (ofwel het definitief verlaten van het nest/broedsel) betekent dat vogels na afloop van de evenementen een nieuwe legsel moeten produceren of een nieuw nest gaan bouwen.
De uitwijkmogelijkheden voor vogels om op iets grotere afstand van de verstoringsbron een nest te bouwen zijn er in waarschijnlijkheid in mindere mate, aangezien zich daar territoria van soortgenoten bevinden (Oranjewoud, 2009).

De mate waarin broedvogels daadwerkelijk door evenementen op vastgestelde data worden verstoord hangt af de start van het broedseizoen, wat op zich weer samen hangt met de weersontwikkeling in het desbetreffende jaar (broedgevallen op eerdere data in het geval van een vroeg voorjaar; en later in het geval van een laat voorjaar). Deze weersomstandigheden vormen echter een onvoorspelbare en niet-beïnvloedbare factor.

Later in het broedseizoen
Negatieve effecten als gevolg van (muziek)evenementen zullen later in het seizoen naar verwachting niet leiden tot negatieve effecten op broedvogels. Dit kan o.a geconcludeerd worden uit een recente studie van Krijgsveld *et al.* (2012) waar vooraf en achteraf op broedvogels is geïnventariseerd. Uit de studie is gebleken dat als gevolg van een muziekevenement op een parkachtig terrein (eind mei) geen indicaties zijn dat het evenement heeft geleid tot ernstige verstoring van broedvogels in het gebied. Alle vogels waren na het evenement nog steeds aanwezig op het nest binnen het terrein. Wanneer vogels eenmaal gevestigd zijn hebben ze een sterke verbondenheid met het nest en zullen hier niet snel van wijken. De afwezigheid van ernstige verstoring kan mogelijk gerelateerd worden aan de vooraf genomen mitigerende maatregelen.

Centrum Son
Gezien het voorgaande geldt dat vogels met name in de vestigingsperiode gevoeliger zijn voor verstoring. De aanbeveling luidt daarom om bij de evenementen rekening te houden met het (begin van het) broedseizoen. Dit kan gedaan worden door voorafgaand aan een evenement de bomen te controleren op aanwezigheid van broedvogels (het betreft met name de bomen met een relatief brede stamdiameter en een dicht bebladerde boomkroon zoals bij het Raadhuisplein). Indien concrete broedgevallen aanwezig zijn kan (gezien de minder verstoringsgevoelige aanwezige stadvogels) de mate van verstoring door een deskundig ecoloog ingeschat worden en in overleg gepaste maatregelen genomen worden om verstoring op de broedvogels te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het kiezen van een locatie zo ver mogelijk verwijderd van de broedgevallen, het plaatsen van hekken of het voorkomen/beperken van geluid/lichtuitstraling op de bomen met broedgevallen.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende evenemententerrein zijn in de invloedzone van het evenemententerrein mogelijk vleermuisverblijfplaatsen aanwezig.

Vleermuizen zijn na zonsondergang actief wanneer de meeste evenementen zijn afgelopen. Daarnaast lopen de evenementen niet door tot ver in de nacht. De meest algemeen voorkomende gebouwbewonende soorten die verwacht mogen worden in stedelijke gebieden (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) zijn weinig lichtgevoelig (Limpens *et al*., 2004). Er is weinig bekend van de invloed van geluid op vleermuizen, wel zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis bij luidruchtige locaties. Dit doet vermoeden dat zij ongevoelig zijn voor andere geluiden (Zoogdiervereniging). Aangezien het tijdelijke activiteiten betreft, kunnen soorten het terrein ook (tijdelijk) mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soorten. Effecten op populatieniveau van soorten is uitgesloten.

In alle redelijkheid kan worden gesteld dat de evenementen weinig of geen invloed zullen hebben op de vleermuisactiviteiten binnen en rondom het evenemententerrein. Voor wat betreft vleermuizen zijn er geen belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In Tabel 7.1 is aangegeven of het aannemelijk is dat beschermde natuurwaarden en NNN worden aangetast door het organiseren van evenementen binnen het aangewezen terrein. In de paragrafen 7.1.1 en 7.1.2. wordt per aspect de onderbouwde conclusie gegeven.

Tabel 7.1: Overzicht toetsing FF-wet en NNN.

Terrein	Plaats	Toetsing FF-wet	Toetsing NNN	Opmerkingen
Raadhuis-plein/Kerkplein, inclusief aanloopstraten	Son	Geen belemmeringen.	Geen belemmeringen.	N.v.t.

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen EHS) is er bij aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het evenemententerrein. In de omgeving van het terrein is wel NNN aanwezig; echter buiten de invloedsfeer van het evenement. Er is zowel van indirecte als directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (NNN).

Er is geen natuurgebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebied) in de directe omgeving van het evenemententerrein aanwezig. Vanwege de ligging van het evenemententerrein tegen het stedelijke gebied aan en de omvang van de ontwikkeling kunnen effecten op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

7.1.2 Beschermde soorten

In algemene zin wordt geconcludeerd dat in het onderzochte evenemententerrein, weliswaar Tabel 3-soorten in het kader van Flora- en faunawet aanwezig kunnen zijn (vleermuizen) en vogels met jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw) kunnen worden verwacht, maar dat eventuele effecten als gevolg van de evenementen op deze soorten, van een dergelijke aard zijn dat ze volgens de wettelijke bescherming in de Flora- en faunawet geen belemmering vormen voor het organiseren van de evenementen. Effecten op de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde.

7.2 Aanbeveling broedvogels

Om verstoring tijdens de meest gevoelige periode van broedvogels te voorkomen (vestigingsperiode) wordt aanbevolen om bij evenementen rondom deze periode de locatie te inspecteren op broedgevallen. Indien aan de orde wordt aanbevolen door een deskundig ecoloog de mate van verstoring in te laten schatten en (indien nodig) passende maatregelen te treffen om verstoring te voorkomen.

7.3 Aanbeveling vleermuizen

Vleermuizen maken gebruik van het terrein en/of van de omgeving nabij het evenemententerrein. Om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de evenementen worden verstoord, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting op gebouwen en groenstructuren zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast dient de verlichting niet gericht te zijn op de (hoog)opgaande vegetatie en de omliggende bebouwing. Lage armaturen (met wit licht) die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen als gebouwbewonende soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis en zouden gebruikt kunnen worden (VZZ). Indien langdurige lichtuitstraling niet voorkomen kan worden en hierdoor een negatief effect optreedt op de aanwezige vleermuizen, bestaat de kans dat de Flora- en faunawet overtreden wordt.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.

- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland.* Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

- K.L. Krijgsveld, R.-J. Jonkvorst & F. van der Vliet, 2012. Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels. Bureau Waardenburg.

- Limpens, H.J.G.A., P.Twisk & G. Veenbaas (2004). Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invulling kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen. Uitgave Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat, Dienst Wegen Waterbouwkunde, Delft, en de Zoogdiervereniging, Arnhem. 24 pp.

- Oranjewoud, 2009. Notitie: Voorjaarsparkfeest Oosterhout in relatie tot natuurwaarden.

- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*

- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gierzwaluw *Apus apus*

- SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

Websites

- www.vlinderstichting.nl
- maps.google.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- Ruimtelijkeplannen.nl

Bijlage 1

Natuurnetwerk Nederland

Natuurbeschermingswet 1998

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In 2014 is er een nieuwe naamgeving voor de ecologische hoofdstructuur (EHS) benoemd: het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuurnetwerk Nederland.

Algemeen Natuurnetwerk Nederland

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45%van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet
Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden
De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:
— Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
— beschermde natuurmonumenten;
— wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik
Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:
— verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
— verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 2

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet
Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling
Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode
Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3
Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.
Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u

bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit bete-

kent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen binnen het evenemententerrein, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde ‘verklaring van geen bedenkingen’ (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1 het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.